

Zaaknummer : 00594658
Ons Kenmerk : ODH-2021-00076169
Datum : 27 mei 2021

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 15 oktober 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van sloop- en nieuwbouw werkzaamheden aan de Ter Kuilstraat 17-23 (oneven) en Van der Waalstraat 2-12 (even) te Mijnsheerenland en is aangevraagd namens Stichting HW Wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus en de gierzwaluw.

Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*);

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2021 tot en met 31 december 2023.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Stichting HW Wonen;
- II. de voorschriften 1 tot en met 15 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende documenten van 23 april 2021 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 31 december 2023.

omgevingsdienst
Haaglanden

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - het ecologisch werkprotocol op te sturen;
 - eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering een week van te voren schriftelijk te melden;
 - de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van te voren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van flora en fauna.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het 'Activiteiten- en mitigatieplan Ter Kuilestraat en Van der Waalstraat te Mijnsheerenland' van 29 september 2020 en de aanvullende informatie van 23 april 2021. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a De voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b De aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c De uit te voeren werkzaamheden;
 - d De periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e De mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f De momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de huismus en gierzwaluw.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 3 van het 'Activiteiten- en mitigatieplan Ter Kuilestraat en Van der Waalstraat te Mijnsheerenland' van 29 september 2020 en de aanvullende informatie van 23 april 2021.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen wordt uitgevoerd, dient deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de tijdelijke voorzieningen of uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
 - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.
- 9 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen ten behoeve van de huismus en gierzwaluw moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. De voorzieningen dienen minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd te worden op de functionaliteit en – indien nodig – dient de functionaliteit van de voorziening hersteld te worden. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de huismus en gierzwaluw. Bovendien moeten de tijdelijke nestkasten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden te bevinden.

Specifieke voorschriften

Huisumus

- 10 In de permanente situatie dienen er tenminste zes alternatieve nestplaatsen te worden gerealiseerd met een noordelijke of oostelijke oriëntatie. De wijze van realisatie en plaatsing van deze voorzieningen dient ter goedkeuring bij de Omgevingsdienst Zuid- Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 11 Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen de nestplaatsen van de huismus ongeschikt te worden gemaakt door het oplichten van dakpannen of het plaatsen van weringsborstels. Dit dient te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen die loopt van 1 maart tot en met 31 augustus en perioden van aanhoudende vorst of koude (minimaal 3 aaneengesloten dagen met overdag een temperatuur onder nul), onder begeleiding van een ter zake deskundige. Een ecologisch deskundige dient te beoordelen of sprake kan zijn van late vervolglegels. Indien nodig dient ook de maand september te worden ontzien. Indien er nesten in gebruik zijn dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de betreffende exemplaren van de huismus de nestlocatie uit eigen beweging hebben verlaten.
- 12 Het verwijderen van de tijdelijke nestkasten dient te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de huismus. Na inachtneming van een gewenningstijd van drie maanden waarin zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen aanwezig en beschikbaar zijn, mogen de tijdelijke kasten alleen verwijderd worden buiten de kwetsbare perioden van de huismus en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de kast is verlaten.

Gierzwaluw

- 13 Uiterlijk zes maanden na verzenddatum van dit besluit dient een definitief ontwerp van de permanente voorzieningen voor de gierzwaluw aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid ter goedkeuring te worden voorgelegd. De permanente nestplaatsen dienen volgens het Kennisdocument gierzwaluw (BIJ12, 2017) geplaatst te worden. Dit plan van aanpak dient minimaal de volgende informatie te bevatten:
 - a De typen voorzieningen die worden gebruikt;
 - b Het aantal voorzieningen;
 - c Een onderbouwing van de effectiviteit van de te plaatsen voorzieningen;
 - d De specifieke locaties (incl. huisnummers).

- 14 De effectiviteit van de tijdelijke en permanente voorzieningen dient te worden gemonitord door een deskundige op het gebied van de gierzwaluw. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017). De effectiviteit van de tijdelijke voorzieningen dient hierbij eenmalig te worden onderzocht in het broedseizoen van de gierzwaluw in 2022. Indien blijkt dat verdere optimalisatie of extra maatregelen nodig zijn (zie punt b), dient de effectiviteit van de aangepaste maatregelen nogmaals eenmalig onderzocht te worden in het broedseizoen van de gierzwaluw van het opvolgende jaar. Ten aanzien van de permanente nestvoorzieningen dient de monitoring te worden uitgevoerd voor een periode van minimaal twee jaar vanaf het eerste broedseizoen dat de permanente alternatieven beschikbaar zijn. Op voorgenoemde monitoring zijn de volgende randvoorwaarden van toepassing:
 - a. de resultaten van de monitoring dienen jaarlijks voor 1 december van het opvolgend jaar te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1);
 - b. de resultaten dienen te worden opgeleverd in een korte rapportage, waarin in ieder geval dient te worden opgenomen: een heldere conclusie over de effectiviteit van de maatregelen en een voorstel voor verdere optimalisatie of extra maatregelen, mocht het verwachte resultaat uitblijven en aanwijsbaar zijn toe te schrijven aan de uitvoering van de betreffende maatregelen. Het voorstel dient aan ons (Omgevingsdienst Haaglanden) ter goedkeuring te worden voorgelegd;
 - c. indien de monitoringsresultaten hiertoe aanleiding geven, kunnen er aanvullende voorschriften worden opgelegd.

- 15 De tijdelijke alternatieven mogen pas verwijderd worden als tenminste één van de permanente alternatieven aantoonbaar functioneel is voor de gierzwaluw. Dit betekent dat uit monitoring moet blijken dat deze in gebruik is genomen door de gierzwaluw voordat de tijdelijke alternatieven weggehaald kunnen worden. Daarbij geldt tevens dat de tijdelijke alternatieve voorzieningen op zijn vroegst mogen worden verwijderd wanneer de gewenningsperiode van een broedseizoen van de permanente voorzieningen in acht is genomen, buiten de kwetsbare periode van de gierzwaluw en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de kast is verlaten.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 15 oktober 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van sloop- en nieuwbouw werkzaamheden aan de Ter Kuilstraat 17-23 (oneven) en Van der Waalstraat 2-12 (even) te Mijnsheerenland en wordt aangevraagd namens Stichting HW Wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus en de gierzwaluw.

Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*);

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2021 tot en met 31 december 2023.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Quickscan flora en fauna nieuwbouwprojecten Woningcorporatie HW Wonen 2019-2021, Blom Ecologie B.V., projectnummer BE/2019/218nb, 9 mei 2019;
- Huismus-, gierzwaluw- en vleermuisonderzoek aan de Ter Kuilestraat en Van der Waalstraat te Mijnsheerenland, Blom Ecologie B.V., projectnummer BE/2019/246, 9 januari 2020;
- Activiteiten- en mitigatieplan Ter Kuilestraat en Van der Waalstraat te Mijnsheerenland, Blom Ecologie B.V., projectnummer BE/2020/685, 29 september 2020;
- Kaart permanente voorzieningen huismus en gierzwaluw;
- Kaart tijdelijke voorzieningen huismus en gierzwaluw.

Op 23 april 2021 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Aanvullende informatie Ter Kuilestraat en Van der Waalstraat Mijnsheerenland, Blom ecologie B.V., kenmerk: BE/2020/685/n, 23 april 2021.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 25 maart 2021 verzocht om aanvullende gegevens.

De procedure is op 23 april 2021 hervat.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, Wnb hebben wij op 30 oktober 2020 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1 en 3.3 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus en gierzwaluw zijn van nature in Nederland in het wild levende vogels en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus en de gierzwaluw te beschadigen, vernielen of weg te nemen.

Op grond van artikel 3.3, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding.

Beoordeling

Aanvraag

Stichting HW Wonen is voornemens om de woningen aan de Ter Kuilstraat 17-23 (oneven) en Van der Waalstraat 2-12 (even) te Mijnsheerenland te slopen ten behoeve van de nieuwbouw van tien grondgebonden woningen. De sloopwerkzaamheden staan gepland om eind september 2021 te starten en duren naar verwachting tot eind februari 2022.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2019 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus en de gierzwaluw binnen het plangebied. Het onderzoek naar de huismus is uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017) en het onderzoek naar de gierzwaluw is uitgevoerd conform het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017). Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus en gierzwaluw in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Huisumus

De huismus is in het plangebied aangetroffen. In totaal zijn er zes nesten van de huismus aanwezig in het plangebied. Op Van der Waalstraat 2, 4 en 6 is elk één nest aanwezig op de onderste rij dakpannen aan de achterzijde van de woningen. In de schuur van de Van der Waalstraat 2 zijn drie nesten van de huismus aanwezig. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

De tuinen welke worden aangetast naar aanleiding van de sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden maken geen onderdeel uit van het essentieel leefgebied omdat deze grotendeels zijn versteend. Het functionele leefgebied van de huismus bevindt zich in de tuinen aan de zuidzijde van het plangebied waar groenstructuren aanwezig zijn, deze blijven behouden in de tijdelijke en permanente situatie. Derhalve zal geen essentieel functioneel leefgebied van de huismus verloren gaan naar aanleiding van de werkzaamheden.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen. In totaal zijn 14 nesten van de gierzwaluw aanwezig in het plangebied op de volgende locaties:

- één nest tussen de gevel en de dakgoot aan de Van der Waalstraat 4, 6 en 8 en aan de Ter Kuilstraat 17;
- Twee nesten ter hoogte van de kantpan van de Ter Kuilstraat 23;
- Twee nesten tussen de gevel en dakgoot Van der Waalstraat 12;
- Drie nesten aan de kantpan/tussen gevel en dakgoot aan Van der Waalstraat 2 en 12.

Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus en gierzwaluw tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het 'Activiteiten- en mitigatieplan Ter Kuilestraat en Van der Waalstraat te Mijnsheerenland' van 29 september 2020 en de aanvullende informatie die is verkregen op 23 april 2021. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing voor de huismus, in de minst kwetsbare periode van de huismus en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de huismus en de gierzwaluw.

Staat van instandhouding

Huisumus

Als gevolg van de sloopwerkzaamheden gaan zes nesten van de huismus verloren. Medio maart 2021 zijn zestien tijdelijke nestkasten van het type NK MU 07 van Vivara Pro opgehangen aan de gevels van de woningen aan van der Waalstraat 23, 35, 45 en 43 en Binnebanen nummer 57 en 63 op het noorden en oosten. De tijdelijke nestkasten zijn binnen 150 meter van de huidige nestplaatsen geplaatst nabij leefgebied voor de huismus conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Aan de gewenningsperiode van drie maanden wordt ruimschoots voldaan.

In de permanente situatie wordt het dakvlak toegankelijk gemaakt door het plaatsen van vogelschroot op de vierde panlat. De eerste drie rijen zijn dan toegankelijk als nestlocatie voor de huismus. Het vogelschroot wordt geplaatst aan de zuidzijde van de te realiseren woningen aan de Van der Waalstraat 2 tot en met 12, op dezelfde locatie als waar een deel van de huidige nestlocaties zich bevinden. Op deze manier worden er zestien nestvoorzieningen voor de huismus gerealiseerd. Gezien de te realiseren woningen energielabel A++ krijgen en de nestlocaties op het zuiden worden gerealiseerd kunnen de nesten te heet worden in de middagzon. Het Kennisdocument huismus (Bij12, 2017) stelt dat een noord of oost oriëntatie de voorkeur heeft. Derhalve dienen er tenminste zes alternatieve nestlocaties met een noordelijke of oostelijke oriëntatie te worden gerealiseerd. De wijze van realisatie van deze voorzieningen dient ter goedkeuring bij de Omgevingsdienst Zuid- Holland Zuid te worden voorgelegd. Dit hebben wij in de voorschriften geborgd. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de nestplaatsen ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er huismussen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het oplichten van dakpannen of het plaatsen van weringsborstels. Dit dient te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen die loopt van maart tot augustus. Indien sprake kan zijn van late vervolglegels (ter beoordeling van deskundige) dient ook de maand september te worden ontzien. Het ongeschikt maken van de nestplaatsen dient daarnaast plaats te vinden buiten perioden met aanhoudende vorst en koude (minimaal drie aaneengesloten dagen met overdag een temperatuur lager dan nul graden Celsius). Indien er nesten in gebruik zijn dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de betreffende exemplaren van de huismus de nestlocatie uit eigen beweging hebben verlaten.

Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017).

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Mijnsheerenland. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft.

Gierzwaluw

Als gevolg van de sloopwerkzaamheden gaan 14 nesten van de gierzwaluw verloren. Medio maart 2021 zijn er 62 tijdelijke nestkasten van type NK GZ 10 opgehangen aan de gevels van de woningen aan de Binnenbans, van der Waalstraat en de Plus Supermarkt aan de Van der Stratenplein. De alternatieve voorzieningen bevinden zich binnen 150 meter afstand van het plangebied en zijn geplaatst met verschillende oriëntaties, conform de richtlijnen uit het Kennisdocument gierzwaluw (BIJ12, 2017). Aan de gewenningsperiode van een heel broedseizoen wordt voldaan. Hiermee worden gedurende de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden geboden voor hetgeen dat verloren gaat.

In de permanente situatie worden 70 alternatieve voorzieningen gerealiseerd door de volgende mogelijkheden. Er worden minimaal 35 gierzwaluw neststenen ingebouwd in de gevels van de nieuwe woning. In aanvulling hierop wordt ofwel een houten/ houtbeton betimmering rond de gevel aan de onderzijde van de dakgoten gerealiseerd met minimaal 35 invliegopeningen of een gierzwaluwtil gerealiseerd binnen 200 meter van de huidige nestplaatsen. Het gebruik van een gierzwaluwtil is een niet bewezen effectieve maatregel en wordt derhalve maar voor 50% meegeteld als compensatie.

Het definitieve ontwerp is echter nog niet bekend. Uiterlijk zes maanden na verzenddatum van dit besluit dient een definitief ontwerp van de permanente voorzieningen voor de gierzwaluw aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid ter goedkeuring te worden voorgelegd. De permanente verblijfplaatsen dienen conform het Kennisdocument gierzwaluw (BIJ12, 2017) geplaatst te worden. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Met bovenstaande en de borging in de voorschriften worden na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

De sloopwerkzaamheden vinden plaats wanneer de gierzwaluw niet in Nederland aanwezig is en zijn afgerond voordat de gierzwaluwen weer aanwezig zijn in Nederland, derhalve hoeven de nesten van de gierzwaluw niet ongeschikt te worden gemaakt.

Gezien er meer dan 10 nesten van de gierzwaluw verloren gaan dient de effectiviteit van de tijdelijke en permanente voorzieningen te worden gemonitord door een deskundige op het gebied van de gierzwaluw. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017). De effectiviteit van de tijdelijke voorzieningen dient hierbij eenmalig te worden onderzocht in het broedseizoen van 2022. Indien blijkt dat verdere optimalisatie of extra maatregelen nodig zijn, dient de effectiviteit van de aangepaste maatregelen nogmaals eenmalig onderzocht te worden in het opvolgende broedseizoen. Ten aanzien van de permanente voorzieningen dient de monitoring te worden uitgevoerd voor een periode van twee jaar vanaf het eerste broedseizoen dat de permanente alternatieven beschikbaar zijn. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. De tijdelijke alternatieven mogen pas verwijderd worden als tenminste één van de permanente alternatieven aantoonbaar functioneel is voor de gierzwaluw. Dit betekent dat uit monitoring moet blijken dat deze in gebruik is genomen door de gierzwaluw en de gewenningsperiode van een broedseizoen in acht genomen dient te worden voordat de tijdelijke alternatieven weggehaald kunnen worden. Daarbij geldt tevens dat de tijdelijke alternatieve voorzieningen op zijn vroegst mogen worden verwijderd wanneer de gewenningsperiode van een broedseizoen van de permanente voorzieningen in acht is genomen, buiten de kwetsbare periode van de gierzwaluw en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de kast is verlaten. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften.

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Mijnsheerenland. Door de voorgenomen maatregelen samen met de opgelegde monitoring maken het aannemelijk dat de gierzwaluw in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de huismus en de gierzwaluw.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid'.

Gezondheidsrisico's door vocht en schimmel

De woningen zijn gebouwd in 1958 (en dus 62 jaar oud). Sinds de bouw is feitelijk alleen regulier onderhoud uitgevoerd om de levensduur van de woningen te verlengen. De huidige staat van de woningen is op veel punten ondermaats tot slecht en het onderhoud is achterstallig. De woningen liggen lager dan het straatpeil i.v.m. ophoging van de straat door de nieuwbouw rondom deze woonblokken, wat in alle woningen zorgt voor vochtproblemen in de bergingen, kelders en gevels. De ventilatie van de kelders is op de meeste plekken niet voldoende door de lage ligging ten opzichte van het straatpeil. Daarnaast zijn er regelmatig lekkages van de daken, verzakkingen van de riolering en scheurvorming in de gevels. Door lekkages en slechte isolatie is er sprake van een hoge (lucht)vochtigheid en daardoor is schimmelvorming ontstaan. Vocht uit verwarmde lucht condenseert bij slecht geïsoleerd woningen op koude oppervlakken als ramen, kozijnen en buitenmuren. Deze vochtproblemen kunnen doorslaan naar andere delen van de constructie, bijvoorbeeld de kozijnen waardoor op termijn delen van de kozijnen los kunnen laten. Foto's hiervan zijn toegevoegd aan de aanvraag. Bewoners hebben vervolgens last van kou, tocht, vocht- en schimmelproblemen. Meerdere woningen hebben last van overmatige schimmelvorming. Vocht in de woning geeft een verhoogd risico op het ontstaan van astma, verergering van astma, luchtwegklachten en luchtweginfecties (RIVM, 2012 & 2014). Door de geplande nieuwbouw worden deze problemen opgelost en verbetert het binnenklimaat. Dit heeft een positief effect op de gezondheid van de bewoners. De beoogde sloop en nieuwbouw zal derhalve leiden tot betere woningen en daarmee een afname van gezondheidsklachten en tot een verbetering van de levenskwaliteit van de bewoners.

Terugdringen CO₂-uitstoot

Slecht geïsoleerde woningen zorgen daarnaast voor een groot aandeel in de CO₂-uitstoot, doordat meer gestookt moet worden om een warm binnenklimaat te behouden. Het huidige energielabel van de locatie ligt op label C tot en met G. De nieuw te bouwen woningen zullen energielabel A++ krijgen.

Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid.

Op grond van het bovenstaande achten wij het belang "Volksgezondheid of openbare veiligheid" voldoende onderbouwd om de negatieve effecten op de in het plangebied aanwezige gierzwaluwen en huismussen, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek. Het betreft sloop van bestaande bebouwing welke niet meer aan de huidige eisen van gezondheid en veiligheid voldoen. Bij uitvoering van alternatieve methoden, zoals het renoveren van de woningen, dient de gehele buitenschil te worden geïsoleerd waarbij isolatie van binnenuit geen optie is. Daarnaast zullen bij renovatie de aangetroffen nesten van de huismus en gierzwaluw tevens verloren gaan. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de huismus en de gierzwaluw te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periode van de huismus en worden de sloopwerkzaamheden gefaseerd uitgevoerd in de periode dat de gierzwaluw niet in Nederland aanwezig is en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te verminderen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus en de gierzwaluw zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Hoeksche Waard bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, van de Wnb worden verleend.